

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання Регіональним центром
з надання безоплатної вторинної правової допомоги
у Тернопільській області
річного плану діяльності на 2018 рік у III кварталі

ЗМІСТ

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

1.1 Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

1.2 Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД.

1.3 Децентралізація системи БПД.

1.4 Поступовий перехід від моделі залучення адвокатів exofficio до моделі офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

1.5 Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги та впровадження інших новітніх інформаційних технологій.

Розділ II. Результативні показники діяльності

Постійне вдосконалення - ключ до ефективної роботи

Для фахівців системи БПД Тернопільщини провели тренінг з розвитку навичок роботи з вразливими групами клієнтів системи безоплатної правової допомоги.

Мета тренінгу – розвиток комунікативних навичок для роботи із вразливими групами клієнтів системи безоплатної правової допомоги, зокрема – постраждалих від домашнього насильства та гендерно обумовленого насильства, дітьми, учасниками ато, внутрішньо переміщеними особами та особами похилого віку.

Основна увага на тренінгу буде приділялась «м'яким навичкам» (soft skills), а саме – аналізу та відпрацюванню вмінню побудови першого контакту та подальшої ефективної комунікації з клієнтами, інтерв'ювання та консультування клієнтів. зокрема, учасники будуть працювати над інструментами ефективної комунікації, бар'єрами/фільтрами сприйняття (які можуть стати причиною стереотипів та дискримінації), активним слуханням та емпатією, а також етичними, ціннісними аспектами й іншими особливостями роботи з вразливими групами клієнтів. крім того, увага буде приділена роботі зі стресом та емоціями, запобіганню професійного вигорання та підтримання себе в ресурсному стані.

Робота над «м'якими навичками» (soft skills) є дуже важливою, оскільки в професійному житті часто увага приділяється лише «твердим навичкам» (hard skills) – таким як, наприклад, знання відповідного законодавства та процедур, в той час як саме «м'які навички» мають значний вплив на результати роботи з клієнтами та якість надання їм правової допомоги.

Формат тренінгу передбачає активну участь усіх протягом двох днів тренінгу, виконання практичних вправ та завдань, роботу в міні-групах, аналіз та обговорення кейсів та відеоматеріалів, обмін досвідом між учасниками та відверте спілкування.

Тренінг проводиться за підтримки українсько-канадського проекту «доступна та якісна правова допомога в Україні» у партнерстві з координаційним центром з надання правової допомоги. <http://qala.org.ua/uk>.

Відбулося засідання керівної ради

У Регіональному центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області відбулося засідання керівної ради під час якої директори центрів обговорили наступні питання: аналіз використання коштів за результатами роботи у I півріччі 2018 року; складання прогнозованого бюджетного запиту на 2019 рік; підбиття підсумків роботи регіонального та місцевих центрів у звітному періоді та

плануванням завдань на наступне півріччя; укладання та виконання контрактів з адвокатами.

Засідання керівної ради відбулося за участі директора Регіонального центру **Ірини Хондогій**, директорів місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги – Тернопільського – **Юрія Гордєєва**, Чортківського – **Марії Гамбаль**, Кременецького – **Валентини Вербицької**, запрошені заступник директора **Світлана Бандура**, головний бухгалтер **Наталія Гарматій**, начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів **Віталій Сольський**.

Мобільний пункт консультування працював на центральній площі міста Тернополя

Щочетверга з метою підвищення правової обізнаності мешканців міста Тернопіль та у рамках загальнонаціонального правопросвітницького проекту Мін'юсту «Я МАЮ ПРАВО!» фахівці Регіонального та Тернопільського місцевого центру з надання БВПД, а також Головного територіального управління юстиції області провели інформування громадян щодо можливостей отримати безоплатну правову допомогу та захистити свої права.

Фахівці центрів розповідали перехожим про те, що таке безоплатна первинна та вторинна правова допомога, як їх можна отримати. Розказували вони й про безоплатну правову допомогу у кримінальних провадженнях затриманим, підозрюваним, обвинуваченим та засудженим особам.

«Особа, яка здійснила затримання, зобов'язана повідомити Регіональний центр, зателефонувавши на гарячу лінію 0-800-213-103. Повідомлення про затримання осіб приймаються Регіональним центром цілодобово. Тож якщо вас затримали, негайно вимагайте адвоката», – наголошували фахівці центрів.

Під час заходу зацікавлені особи отримали інформацію про діяльність центрів, їх розташування та контактні дані. Крім того, мешканці міста отримали роз'яснення про зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави та державні гарантії щодо її надання, які визначаються **Законом України «Про безоплатну правову допомогу»**.

Окрім питань, які безпосередньо стосуються функцій центрів з надання БВПД, містяни звертались за консультаціями для вирішення життєвих проблем, зокрема різного роду земельних питань, порядку оформлення спадщини та отримання субсидій.

Тернопільщину відвідав директор Координаційного центру

09 липня на Тернопільщині з робочим візитом побував директор Координаційного центру з надання правової допомоги Олексій Бонюк. В рамках візиту керівник системи БПД ознайомився з роботою Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в області та провів низку зустрічей.

Питання взаємодії органів адвокатського самоврядування та системи безоплатної правової допомоги обговорили під час зустрічі з Головою Ради адвокатів Тернопільської області **Тарасом Будзом** та головою комісії якості, повноти та своєчасності надання адвокатами БВПД **Марією Карпою**. Учасники відзначили якісно високий рівень робочого партнерства адвокатів та системи БПД в регіоні.

Олексій Петрович не оминув увагою місцеві центри та бюро правової допомоги.

З директорами обговорили перспективи розвитку системи. Керівники мали можливість задати всі питання, що цікавлять фахівців МЦ та отримали вичерпні відповіді.

Директор Координаційного центру під час спілкування з адвокатами та колективом РЦ поділився досвідом функціонування системи безоплатної правової допомоги в Шотландії. *«Забезпечення права на правову допомогу в Україні в сфері його доступності та якості багато в чому перевершило цілу низку інших країн світу. Проте завжди є до чого прагнути, а тому ми не зупиняємось на досягнутому та ставимо нові цілі для системи безоплатної правової допомоги нашої держави»*, - зазначив **Олексій Бонюк**.

«Зустріч проходила в теплій, дружній атмосфері, де мали змогу поспілкуватись не просто колеги, а однодумці, об'єднані спільними місією баченням та цінностями» - розповіла директор Регіонального центру **Ірина Хондогій**.

Комунікаційні навички допоможуть поліпшити інформування громадян про правову допомогу в Україні

Директори Регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (БВПД) з усіх областей України мали нагоду покращити знання з публічної комунікації та інформування громадян про можливості, які надає система безоплатної правової допомоги.

Дводенні тренінги стали можливими завдяки українсько-канадському проекту [«Доступна та якісна правова допомога в Україні»](#).

*«Головна мета нашої діяльності – це надання якісної правової допомоги громадянам. А без належної комунікації та інформування людей про можливості нашої системи ми ніколи не зможемо цього досягти, – зазначив директор Координаційного центру з надання правової допомоги **Олексій Бонюк**. – Ці тренінги потрібні для того, аби ми почали абсолютно по іншому працювати з тією інформацією, яка є в системі, та давати їй оцінки. Тренінги допоможуть директорам так організувати роботу, аби суспільство*

максимально знало про кількість успішних справ адвокатів та юристів системи БПД».

Зі свого боку менеджерка українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» **Оксана Кікоть** підкреслила ключову роль директорів регіональних центрів у налагодженні ефективної комунікації в регіонах.

«Цей дводенний тренінг покликаний допомогти вам розвинути навички ефективної комунікації, зокрема, публічних виступів. Адже дуже важливо використовувати різні комунікаційні інструменти для того, аби якомога більше людей дізналися про свої права, зокрема про право на безоплатну правову допомогу», – зазначила Оксана Кікоть.

Під час тренінгів кожен директор РЦ презентував досягнення у сфері комунікації на регіональному рівні, розповів, як змінилась інформаційна робота з приходом комунікаторів та які на сьогодні існують виклики у сфері комунікації.

Серед тем, які директори РЦ опрацьовували під час тренінгів: фактори впливу та ролі в публічній комунікації; зміна комунікаційних векторів системи БПД; комунікація у соціальних мережах; робота з телекамерою, підготовка до інтерв'ю та ін.

Нагадаємо, тренінги з комунікації в межах згаданого проекту вже відбулися для комунікаторів та директорів РЦ. Наступні тренінги заплановані для інтеграторів системи БПД.

**Постійне навчання фахівців системи та обмін досвідом з
однодумцями - ключ до ефективної роботи!**

Директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області Ірина Хондогій обмінялась кращими практиками діяльності системи БПД з колегами з Вінничини.

Робоча нарада з фахівцями центру стала лише вдалим початком знайомства та сприяла позитивному обміну досвідом. Працівники розповіли про порядок організації роботи у їх відділах та мали змогу дізнатися, як це відбувається у колег іншої області.

Також, **Ірина Хондогій** взяла участь у роботі наради-семінару, в ході якого розглядались такі питання: чи мають адвокати можливість підвищувати професійну кваліфікацію працюючи у системі безоплатної правової допомоги? Чи потрібний та дієвий інститут наставництва? Що таке реєр review і як воно вплине на адвокатів? Такий захід організувала директорка Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області **Марина Лукіянова**.

Світлана Маліновська, начальниця управління забезпечення якості правової допомоги Координаційного центру з надання правової допомоги, роз'яснила присутнім, що таке система реєр review (прим. – експертна оцінка адвокатських кейсів) та зазначила доцільність її можливого запровадження. Згадану систему реєр review утворюють відібрані на конкурсних засадах адвокати-оцінювачі, а Комісії із забезпечення якості формуються спільно органами адвокатського самоврядування, БПД та представниками громадянського суспільства. Серед

країн, які використовують peer review як дієвий механізм є Велика Британія, Канада, Фінляндія, Китай та інші.

Марина Лукіянова представила результати пілотного проекту «Офіс громадського захисника» (далі - ОГЗ) у кримінальних провадженнях. Основними завдання ОГЗ є підвищення якості надання БВПД у кримінальних провадженнях, запровадження інституту наставництва, вироблення нових критеріїв для проведення моніторингу якості надання БВПД у кримінальних провадженнях та підвищення професійної кваліфікації адвокатів, які залучаються для її надання. Зазначила ефективність та дієвість його впровадження. Розповіла директорка і про нові законодавчі зміни, що стосуються надання безоплатної правової допомоги.

Окрім того, у рамках робочого відрядження до Вінниці, **Ірина Хондогій** взяла участь в урядовій експертній зустрічі в онлайн-режимі на тему *«Удосконалення законодавчих актів у сфері надання безоплатної правової допомоги»* за участю представників Міністерства юстиції України, експертів від Координаційного центру з надання правової допомоги та громадської ради при Мін'юсті, представників інститутів громадянського суспільства.

Під час онлайн-дискусії обговорили внесення змін до законодавчих актів у сфері надання безоплатної правової допомоги.

Загалом, такі візити до колег з інших областей є гарною можливістю перейняти позитивний досвід в реалізації однієї спільної мети.

Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми

30 липня у Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми завдяки проведенні акції “Лабіринт можливостей” Театральний майдан Тернополя

перетворився на своєрідний консультаційний центр під відкритим небом, консультування також надавалися у рамках Загальнонаціонального правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

Тернополянам та гостям міста пропонували пройти лабіринтом, що містив певні станції, на яких перевірялися знання правил безпечної міграції, розповідалися реальні історії постраждалих, навчали розпізнавати сумнівні оголошення про роботу, а також допомагали знайти вихід з різноманітних небезпечних ситуацій, пов'язаних з ризиком торгівлі людьми.

Правові консультації людям, котрі збираються за кордон, готові надати адвокати місцевих центрів безоплатної вторинної правової допомоги. Керівник Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області **Ірина Хондогій** каже, що людина, котра знає свої права, завжди ризикує менше, тому закликає тернополян звертатися за первинною консультацією до фахівців.

Як убезпечити себе від трудового рабства:

— На веб-сторінці Державної служби зайнятості України, у переліку фірм, які отримали ліцензію на працевлаштування за кордоном можна перевірити інформацію про працедавця.

— Знайти сайт роботодавця та з'ясувати, за якою адресою розташована фірма, скористатися Google Earth, аби перевірити місце розташування.

— Пошукати працедавця у державних реєстрах. Приміром, у Польщі це — REGON, реєстр суб'єктів національної економіки.

— Довіряти свої документи лише уповноваженим особам (працівники прикордонних служб, митниці, поліції). У жодному разі не віддавати їх посередникам чи працедавцям.

— Зібрати контактну інформацію про посольства та консульства України в країні перебування й зареєструватися там, якщо перебуватимете за кордоном понад три місяці.

— Зробити копії всіх своїх документів (віза, закордонний паспорт, запрошення, трудовий договір, страховий поліс). Один примірник копій, а також своє свіже фото та контактну інформацію роботодавця слід залишити рідним. Варто мати такі копії і в електронному вигляді.

— Підтримувати постійний контакт із рідними. Не погоджуватися на умови праці без мобільного зв'язку.

— Домовитися з сім'єю про певне кодове слово. Якщо використаєте в розмові, це означатиме, що ви потрапили у небезпеку.

До проведення акції долучились фахівці системи безоплатної правової допомоги, які надавали правові консультації та інформували громадян про можливість отримання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги.

Вчимось рахувати акти по новому

В приміщенні Регіонального центру відбувся практикум для адвокатів з питань правильного застосування змін до постанови Кабінету Міністрів України №465 від 17 вересня 2014 року (з врахуванням змін, внесених постановою КМУ №511 від 20.06.2018 року) «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу».

Перед присутніми адвокатами виступила директор Регіонального центру **Ірина Хондогій**, яка розповіла про останні зміни в питаннях надання безоплатної вторинної правової допомоги, які відбулись з прийняттям **Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту прав дитини на належне утримання»**, який набере чинності з 28.08.2018 року та яким передбачений ряд змін до профільного закону «Про безоплатну правову допомогу», розповіла про основні положення підготовленого Кабінетом Міністрів України та зареєстрованого в Верховній Раді України законопроекту **№8607 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України»**, з прийняттям якого суттєво зміняться підходи до надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Практикум провели начальник відділу якості Регіонального центру **Віталій Сольський** та начальник відділу роботи з адвокатами Тернопільського місцевого центру **Сергій Дубчак**, які розповіли про зміни в системі оплати послуг адвокатів, звернули увагу на проблемні моменти, які можуть виникати при підтвердженні адвокатами тих чи інших показників як кримінальних проваджень так і в цивільних і адміністративних справах.

Адвокати жваво обговорили нові зміни, поділились досвідом застосування змінених показників «коефіцієнт зміни складу суду в кримінальному провадженні» та способом підтвердження його підтвердження процесуальними документами.

Адвокати системи БПД долучаються до формування нового українського правосуддя

Як відомо, сьогодні в Україні триває масштабна реформа вітчизняної судової системи. Якісно новий склад суддівського корпусу, підвищення рівня доступності та професійності судочинства – основна мета змін.

Наказом Національної школи суддів України для проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду суддів слухачами Школи зараховані менеджер з якості Регіонального центру Віталій Сольський та адвокати, залучені до надання БВПД, Ірина Сідорова і Андрій Пасічник.

Візит директора Регіонального центру на Кременеччину

Прийом громадян, семінар-нарада зі слідчими, робоча зустріч з керівництвом поліції району – ці та інші заходи провела директор Регіонального центру Ірина Хондогій під час робочого візиту на Кременеччину.

Розпочав програму візиту двогодинний прийом громадян, під час якого клієнти системи отримали вичерпні відповіді на свої запитання. Про шляхи вирішення життєвих труднощів що регулюються сімейним, цивільним та адміністративним правом дізнались відвідувачі.

Порядок встановлення умов пільгового надання послуг пасажирського перевезення, реєстрація місця проживання спадкоємців в житлі, що входить до складу спадщини, процедура встановлення графіку побачень з дитиною та

відповідальність за його порушення – основні питання, з якими звертались громадяни.

Продовжився візит відвіданням Кременецького відділу поліції ГУНП в Тернопільській області . Під час робочої зустрічі з т.в.о. керівника відділу **Анатолієм Ігнатюком** обговорили питання співпраці Регіонального та місцевих центрів з поліцією. Також **Ірина Хондогій** провела семінар-нараду з слідчими, де розповіла про практичні елементи виконання «Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою».

«Після фактичного затримання особи суб'єкт подання інформації повинен негайно повідомити відповідному регіональному центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги про факт затримання» - зазначила **Ірина Хондогій**.

Телепроект «Я МАЮ ПРАВО!» допоможе отримати відповіді на найбільш гострі правові проблеми

Українські громадяни отримали можливість підвищити свою правову обізнаність з найбільш гострих проблем завдяки серії випусків програми «Я МАЮ ПРАВО!», яка щосуботи транслюватиметься в ефірі 5 каналу о 16 год 10 хв.

Проект Міністерства юстиції України став можливим завдяки підтримці [проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні»](#), який реалізується Канадським бюро міжнародної освіти у партнерстві з Координаційним центром з надання правової допомоги, та фінансується Урядом Канади.

[Перший випуск програми присвячено темі аліментів](#), роз'яснює що потрібно робити, аби захистити права дитини та отримати аліменти. Зокрема, йдеться про кілька варіантів вирішення цього питання – звернення до приватного адвоката, звернення до системи безоплатної правової допомоги та перемовини між сторонами за участі посередника.

На прикладі життєвої історії глядачам у доступній формі за допомогою інфографіки роз'яснюється алгоритм дій.

Зокрема, у разі домовленостей між батьками потрібно закріпити їх у нотаріуса за допомогою угоди. Фахівець підготує договір протягом одного дня. Документ повинен містити:

- **права та обов'язки батьків;**
- **порядок сплати коштів на утримання дитини;**

- місце проживання дитини.

Якщо батькам домовитися не вдалося – доведеться захищати права дитини в суді. Існує дві форми судового провадження - наказне та позовне. Термін розгляду наказного провадження - 5 днів. Наказ не потребує встановлення місця перебування боржника, його не можна оскаржити, а за послугу потрібно сплатити гроші. Позовне провадження є безкоштовним, однак потребує встановлення місця перебування боржника, а слухання доведеться чекати близько місяця. Крім того, таке рішення може оскаржуватися.

Відео також ознайомлює глядачів з порядком обчислення аліментів відповідно до діючого законодавства. Так, повідомляється, що аліменти не можуть бути меншими 50% прожиткового мінімуму. У 2018 році ця сума становить для дітей до 6 років - 1559 гривень, для дітей 6-18 років – 1944 гривні. Водночас, аліменти не можуть перевищувати десяти прожиткових мінімумів (для дітей до 6 років – 15590 гривень, для дітей 6-18 років – 19440 гривень).

Як зазначив директор Координаційного центру з надання правової допомоги **Олексій Бонюк**, тематика відеосюжетів готувалась відповідно до переліку найбільш актуальних проблем, з якими звертаються громадяни до системи безоплатної правової допомоги. Проект допоможе зняти багато питань, а головне – громадяни знатимуть як діяти та куди звертатись у випадку правових потреб.

Правова допомога поруч

03 вересня 2018 року в Регіональному центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області відбулася прес-конференція на тему: «Правова допомога поруч», присвячена другій річниці створення в Україні бюро правової допомоги.

Ще донедавна юридичні консультації, захист та представництво для багатьох громадян України були недосяжною послугою. Багато українців, зокрема з числа вразливих верств населення, просто не мали змоги оплачувати послуги адвоката або ж були позбавлені доступу до правової допомоги, що зумовлювало неможливість фахового представництва в суді. Така ситуація створювала нерівні умови та не сприяла довірі громадян до державних установ взагалі і зокрема вірі у справедливість системи правосуддя, що є важливим для розвитку ефективних механізмів реалізації демократії.

Створення системи надання безоплатної правової допомоги в Україні є конструктивною відповіддю уряду України на реальні потреби суспільства. Навіть більше, це сигналізує про новий та вкрай необхідний підхід до задоволення потреб вразливих верств суспільства в Україні. Безоплатна правова допомога є основою розширення доступу до правосуддя, реалізації права на справедливий суд, закріпленого у Статті 6 Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Два роки тому, 1 вересня 2016 року, у районах та містах обласного значення по всій Україні (крім тимчасово окупованих територій) розпочали надавати послуги понад **400** бюро правової допомоги. На Тернопільщині працюють **14** бюро правової допомоги.

Звернувшись до них, кожен мешканець територіальної громади може отримати безкоштовні консультації з правових питань та скористатися електронними сервісами Мін'юсту, а у випадках, передбачених **Законом України «Про безоплатну правову допомогу»**, отримати правову допомогу адвоката чи працівника Бюро.

Основними завданнями Бюро є:

- 1) правопросвітництво у територіальних громадах;**
- 2) надання безоплатної первинної правової допомоги;**
- 3) забезпечення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги;**
- 4) надання безоплатної вторинної правової допомоги (крім захисту);**
- 5) забезпечення доступу до електронних сервісів Міністерства юстиції.**

За час діяльності до бюро правової допомоги Тернопільської області звернулось **28275** громадян з них **2372** особи отримали представництво своїх

інтересів у суді силами працівників бюро та адвокатів системи безоплатної правової допомоги.

Спікерами на прес-конференції були:

Ірина Хондогій – директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області: **«Передумови створення та підсумки діяльності бюро правової допомоги Тернопільської області за 2 роки діяльності».**

Юрій Гордєєв – директор Тернопільського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги: **«Забезпечення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги фахівцями бюро правової допомоги».**

Галина Джумак – керівник Монастириського бюро правової допомоги Чортківського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги: **«Надання безоплатної вторинної правової допомоги фахівцями бюро правової допомоги та доступ громадян до он-лайн сервісів Міністерства юстиції України».**

Віктор Липка – керівник Шумського бюро правової допомоги Кременецького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги: **«Правопросвітництво та посилення правової спроможності громад як елемент діяльності бюро правової допомоги».**

«Пріоритети плану дій «Партнерства «Відкритий Уряд» на 2018-2020 р.р.» обговорювали в Тернополі

Уряди 75 країн світу, зокрема й України, спільно з громадянським суспільством розробили для кожної з держав національні плани дій, які оновлюються раз на два роки в рамках Партнерства «Відкритий Уряд». Реалізація основних цінностей Партнерства (доступ до публічної інформації, участь громадськості, підзвітність та впровадження нових технологій) покликане до досягнення позитивних змін у житті громадян.

В Тернополі відбулась дискусія на тему «Пріоритети плану дій «Партнерства «Відкритий Уряд» на 2018-2020 р.р.», під час якої обговорили пріоритети Уряду на наступні два роки, а також розповіли про прогрес їх впровадження в Тернополі. Серед основних тем заходу розглядались взаємодія поліції та громади (community policing), публічні закупівлі та відкриті дані.

Люба Максимович, голова ГО Центр «Жіночі перспективи представила Ініціативу «Партнерство Відкритий Уряд» та плану заходів Уряду України на 2018-2020 роки.

Олеся М'ялковська, інспектор зв'язків з громадськістю Управління патрульної поліції в Тернопільській області розповіла про проект «Безпечне ком'юніті», до реалізації якого долучились і фахівці Регіонального центру. Даний проект є надійним партнером та порадиником будь-якої людини у спілкуванні з правоохоронцями. Він допомагає вирішувати нагальні проблеми життя міста з допомогою професійних юристів.

Володимир Шевченко, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини поділився досвідом запровадження інституту соціального замовлення в Тернополі.

Учасники заходу обговорили проекти, що вже реалізуються в рамках встановлених пріоритетів Плану дій, а також мали можливість висловити свої ідеї нових проектів, що сприятимуть розвитку громадянського суспільства в Україні.

Лайфхаки: як правомірно жити. Комунальні послуги.

Загальний рівень правосвідомості більшості людей в Україні залишається досить низьким. Розуміння основ різних галузей права – необхідна умова життєдіяльності кожного громадянина України.

З метою підвищення рівня правової освіти населення, команда благодійного фонду [MagneticOne.Org](https://magneticone.org) у партнерстві із Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області впроваджує проект “Лайфхаки: як правомірно жити”.

Другий випуск телепрограми «Я МАЮ ПРАВО!». Тема: Визнання батьківства

Міністерство юстиції України підготувало другий випуск програми «Я МАЮ ПРАВО!» на тему «Визнання батьківства».

Відеоматеріал створений за підтримки Проект ["Доступна та якісна правова допомога в Україні"](#), який реалізується Канадським бюро міжнародної освіти у партнерстві з Координаційним центром надання правової допомоги, та фінансується Урядом Канади.

У другому випуску програми роз'яснюється, що потрібно робити та куди звертатися для визнання батьківства.

У місті Тернополі проведено флешмоб #СтопБулінг

13.09.2018 в рамках проведення Тижня протидії булінгу в рамках інформаційної кампанії #СтопБулінг загальнонаціонального правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!» за участю фахівців системи безоплатної правової допомоги та керівників і працівників головного територіального управління юстиції проведено флешмоб «#СтопБулінг».

Булінг – це агресивна і вкрай неприємна свідома поведінка однієї дитини або групи дітей стосовно іншої дитини, що супроводжується регулярним фізичним і психологічним тиском. Булінг проявляється в багатьох формах: є вербальна, фізична, соціальна форма, а також кібербулінг.

о причин, які призводять до формування булінгу належать: людська нерівність, нетолерантність суспільства (у тому числі й суспільні стереотипи), сімейне виховання (насилля в родині, авторитарний стиль виховання, гіперопіка над дитиною, відсутність комунікації «батьки-діти»), формування ієрархії в дитячому колективі, ставлення до насилля у самому суспільстві.

Булінг – це серйозна та вкрай гостра проблема сучасності, яка потребує негайного вирішення.

Мобільне консультування в районних центрах – інструмент надання ефективної правової допомоги

Робота мобільних пунктів консультування – невід’ємна частина діяльності фахівців системи безоплатної правової допомоги. В рамках загальнонаціонального правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО» будь-хто може отримати фахову консультацію юриста просто на вулиці.

13 вересня такий пункт працював на центральній площі м. Збараж. В рамках роботи мобільного консультативного пункту було проведено вуличне інформування громадян про діяльність системи безоплатної правової допомоги в Україні. Фахівці поширювали серед громадян інформацію про систему безоплатної правової допомоги в Україні, напрямки роботи місцевих та Регіонального центрів, порядок отримання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги, категорії осіб, які мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги. До проведення консультування долучився і фахівець Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області **Володимир Карий**.

Усі зацікавлені отримали правові консультації. Жителі також одержали тематичні інформаційні буклети, у яких розміщені контактні дані центрів та бюро правової допомоги, які працюють у нашій області.

Захист прав людини – спільне завдання системи БПД та Національної поліції

«Обирай захисника самостійно», «Підписуючи документи, маєш право на захисника», «Не маєш власного захисника? Вимагай адвоката за рахунок

держави» – ці поради тепер знатиме кожен, хто спілкуватиметься з працівниками Національної поліції на Тернопільщині.

Друковану продукцію з вищезгаданими настановами та єдиним телефонним номером системи безоплатної правової допомоги **0 800 213 103** тепер розмістять в приміщеннях органів поліції, а також у салонах службових автомобілів. Плакати та наліпки відповідного змісту будуть розміщені в чергових частинах, приміщеннях, у яких проводяться слідчі дії, камерах для утримання затриманих та взятих під варту та інших службових приміщеннях ГУНП у Тернопільській області.

Передали друковану продукцію під час робочої зустрічі директора Регіонального центру **Ірини Хондогій**, начальника ГУНП в області генерала **Олександра Богомола** та керівника штабу ГУНП **Василя Бойка**. Керівники відомств говорили про захист прав і основоположних свобод людини.

«Ефективна співпраця системи безоплатної правової допомоги та Національної поліції сприяє досягненню основної мети – реальному захисту прав людини» – зазначила директор Регіонального центру **Ірина Хондогій**.

Керівник ГУНП в Тернопільській області **Олександр Богомол**, в свою чергу, відзначив високий рівень організації взаємодії центрів з надання правової допомоги та підрозділів Національної поліції в області.

Про важливість правової просвіти в навчальних закладах обговорено в Тернополі

Із впровадженням Нової української школи змінено підхід до навчання дітей. Одне із основних завдань сучасної школи — вміння адаптувати дітей

до життя у суспільстві. Як показав досвід, важливо не лише дати дитині знання, а навчити дітей як ці знання і навички втілювати в життя. Школа надаватиме актуальні й практичні знання і тут ніяк не обійтися без представників незвичних і незнайомих більшості професій, які б могли про себе розповісти.

Таким чином 20 вересня 2018 року відбулося засідання круглого столу на тему: **«Актуальні проблеми правової просвіти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»**, основна мета якого — співпраця задля підвищення правової обізнаності дітей в навчальних закладах області. Учасниками заходу виступили представники системи безоплатної правової допомоги, голова Ради адвокатів Тернопільської області та голови методичних об'єднань класних керівників Тернопільської області. З вітальним словом звернулася до учасників директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області **Ірина Хондогій** та звернула увагу, що правопросвітництво серед школярів потрібно підносити на вищий рівень, кожен підліток повинен чітко знати яка відповідальність настає за вчинення того чи іншого проступка, що дасть змогу зменшити кількість правопорушень, які реєструються серед неповнолітніх.

Під час засідання круглого столу розглянуто проблему шкільного булінгу, як зі сторони психологів, науковців та присутніх на даному заході правовиків. Директор місцевого центру **Юрій Гордєєв** довів до відома, що з січня 2018 року усі діти мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги, а також особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі можуть скористатися таким видом правових послуг. Також роз'яснив чому саме не можна замовчувати випадки булінгу та навів приклади з власної практики, коли неповнолітні притягувалися до адміністративної та кримінальної відповідальності за вчинені правопорушення, незважаючи на свій вік.

Освітняни зазначили про важливість правового виховання в рамках Концепції “Нова українська школа”, адже кожен учень повинен бути готовим не лише набути знання, а вміти застосувати їх у суспільстві. Тому допомога кваліфікованих юристів у плані правової просвіти є дуже важливою у спільному вихованні учнів. Сьогодні серед сучасних школярів має місце саме психологічне насильство, адже кожен має вільний доступ до інтернету і мало не кожен без проблем користується гаджетами і тому досить часто вчитель зустрічається з питанням як діяти? Куди звертатись? Чи справді учень може понести за це покарання? Адже безкарність породжує нові негативні вчинки.

В свою чергу голова Ради адвокатів Тернопільської області **Тарас Будз** детально зупинився на нормах **Закону України “Про запобігання та протидію домашньому насильству”**, який вступив в дію на початку 2018 року, та навів приклади, за якими в судовому порядку вдалося захистити порушені права потерпілих та обмежити прийнятими судовими приписами неправомірні дії порушників.

Також обговорено важливість правопросвітництва в школах саме фахівцями системи безоплатної правової допомоги. У вигляді правового уроку продемонстровано презентацію “Зупинимо булінг разом!”. Варто зазначити, що потрібно чітко відрізняти булінг із випадковістю. Поняття булінгу несе за собою агресивну та вкрай неприємну свідому поведінку однієї дитини або груп дітей стосовно іншої дитини та супроводжується регулярним фізичним і психологічним тиском. Кажучи про форми прояву булінгу, найбільш типові для хлопчиків і дівчаток, слід зазначити, що якщо хлопчики частіше вдаються до фізичного булінгу, то дівчатка більш охоче користуються такими формами тиску, як поширення пліток, ігнорування. Така подача інформації дала змогу представникам освіти наочно побачити, яким чином проводяться правопросвітницькі заходи у школах.

На завершення круглого столу всі учасники заходу мали змогу долучитися до участі у грі, яку рекомендовано застосовувати класним керівникам у своїй роботі для правової обізнаності здобувачів освіти.

Підвівши підсумки зустрічі досягнуто домовленість щодо готовності підписання Меморандуму про співпрацю між Тернопільським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги та Тернопільським обласним комунальним інститутом післядипломної педагогічної освіти, та узгоджено деталі щодо подальшої співпраці голів методичних об'єднань класних керівників Тернопільської області з фахівцями системи безоплатної правової допомоги.

Розширення співпраці з регіональним представником Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

24 вересня 2018 р. відбулась зустріч Ірини Хондогій, директора Регіонального центру з Володимиром Шевченком, Регіональним координатором взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Тернопільській області.

Нагадуємо, що з метою консолідації зусиль, спрямованих на недопущення порушень прав і свобод людини, зокрема права на безоплатну правову допомогу, між Координаційним центром з надання правової допомоги та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини 25 травня 2018 року було підписано меморандум про співпрацю.

Одним з основних напрямків співпраці, визначених у Меморандумі, є розроблення механізму відбору, навчання та залучення працівників системи надання безоплатної правової допомоги до спільних моніторингових візитів до місць несвободи, які здійснюються Національним превентивним механізмом.

Сергій Дубчак, начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Регіонального отримав доручення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснювати моніторинг стану дотримання конституційних прав і свобод громадян, які перебувають в місцях несвободи. Під час робочої зустрічі з **Володимиром Шевченком** було обговорено питання проведення таких моніторингових візитів.

Відповідно до статті 19 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» для виконання функцій Національним превентивним механізмом Уповноважений залучає представників громадських організацій, експертів, учених та фахівців, зокрема іноземних на договірних засадах до регулярних відвідувань місць, зазначених у **пункті 8 статті 13 Закону** (місця, в яких особи примусово тримаються за судовим рішенням або рішенням адміністративного органу відповідно до закону, у тому числі ізолятори тимчасового тримання, кімнати для затриманих та доставлених чергових частин органів Національної поліції, слідчі ізолятори арештні дома, кримінально-виконавчі установи тощо).

Важливо!

Катування і жорстоке поводження є ганебним явищем сучасного світу. Упродовж багатьох десятиліть міжнародна спільнота намагається розв'язати цю проблему, приймаючи різні правові акти з питань протидії катуванням та створюючи відповідні інституціональні механізми, які мають забезпечити виконання цих функцій. Порівняно новим підходом, який, проте, вже довів свою ефективність у напрямі запобігання катуванням та жорсткому поводженню, є **національний превентивний механізм**, передбачений **Факультативним протоколом до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання**, який було прийнято 18 грудня 2002 року.

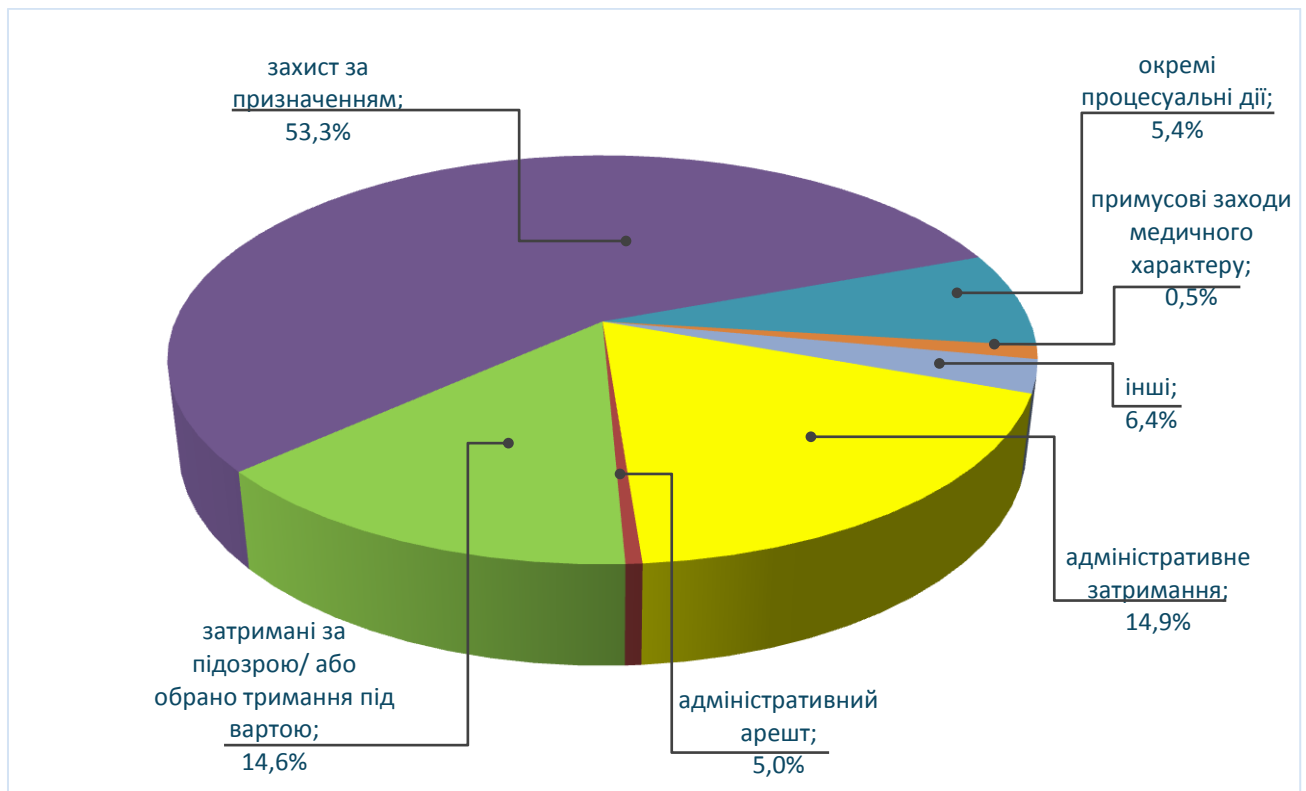
Головна ідея національного превентивного механізму полягає у запровадженні системи регулярних, незалежних відвідувань будь-якого місця, що перебуває під юрисдикцією та контролем держави, де утримуються чи можуть утримуватися особи, позбавлені волі, за розпорядженням державного органу чи за його вказівкою, або з його відома чи мовчазної згоди. Ці відвідування здійснюються з метою посилення, за необхідності, захисту таких осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання. Моніторингові відвідування місць несвободи незалежними експертами мають стримуючий вплив на державні органи й, відповідно, мінімізують ризик стати жертвою неналежного поводження та катування.

Розділ II. Результативні показники діяльності.

За оперативною інформацією з 1 липня по 30 вересня 2018 року Регіональним центром з надання БВПД у Тернопільській області було видано 384 доручення адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- 70 – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- 2 – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- 54 – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- 215 – для здійснення захисту за призначенням;
- 29 – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- 4 – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- 4 – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- 6 – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

Діаграма 1. Кругова діаграма щодо розподілу осіб за звітний квартал.

З метою підвищення якості надання БВПД регіональним центром у продовж липня-вересня 2018 року:

- здійснено моніторинг якості роботи адвокатів у 18 судових засіданнях у кримінальних провадженнях;
- проведено 3 бесід з клієнтами.